

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci **žalobce A. B.**, zastoupeného JUDr. Evou Frélichovou, advokátkou, se sídlem 669 02 Znojmo, Kollárova 3, proti **žalovanému Ministerstvu financí - Generálnímu ředitelství cel**, se sídlem 140 96 Praha 4, Budějovická 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2000, č. j. 7127/99 - 11,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou podanou Vrchnímu soudu v Praze v zákonné lhůtě žalobce napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2000, č. j. 7127/99 - 11, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Oblastního celního úřadu Znojmo ze dne 20. 6. 1997, č. j. 821/101 - 187/97, jímž bylo v mimoodvolacím řízení změněno rozhodnutí Celního úřadu Hatě bez data, č. j. ND 004/96, a nedotčen zůstal celní výměr ze dne 29. 11. 1996, č. j. 2121 - série F, poř. č. 092 395, určující clo a daň z přidané hodnoty (dále též „DPH“) ve výši 650 442 Kč.

V žalobě uvedl, že je polským státním občanem, trvale žijícím v Rakousku. Dne 22. 11. 1996 při přechodu státní hranice z Rakouska do České republiky na hraničním přechodu Hatě - Chvalovice nepřihlásil do režimu tranzit mikroprocesory v hodnotě 2 609 283 Kč. Pro toto jednání byl Okresním soudem Znojmo odsouzen pro trestný čin podle

§ 124 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákona. Celní úřad Hatě mu rozhodnutím bez data, č. j. ND 004/96, vyměřilo clo a DPH a vydal celní výměr na částku 650 442 Kč. Řízení proběhlo bez tlumočnicka, rozhodnutí bylo vydáno v češtině, pochopil pouze, že zaplatit musí, jinak mu nebude zboží vráceno. Poučení v českém jazyce rovněž nerozuměl a teprve po uplynutí odvolací lhůty zjistil, že zboží přepravované v režimu tranzitu clu nepodléhá. Proto podal podnět k přezkoumání rozhodnutí v mimoodvolacím řízení. Podnět poukazyval na to, že celní režim byl žalobcem sice deklarován opožděně, ale před rozhodnutím, a dále na formální nedostatky rozhodnutí. Oblastní celní úřad Znojmo rozhodnutím ze dne 20. 6. 1997 napadené rozhodnutí změnil pouze nepatrně, věcně podnětu nevyhověl, platební výměr ponechal v platnosti. Podané odvolání pak žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl, přičemž se nevypořádal s odvolacími námitkami a fakticky potvrdil nezákonné rozhodnutí.

Podle žalobního tvrzení je podstatou věci posouzení, zda existovala povinnost platit clo a DPH a zda řízení a původní rozhodnutí bylo v souladu se zákonem. Rozhodnutí celního úřadu nebylo datováno a řízení bylo vedeno bez tlumočnicka; tyto vady činí rozhodnutí i navazující celní výměr fakticky neplatnými.

Z hmotněprávního hlediska žalobce sice porušil ustanovení § 80 odst. 1 zákona ČNR č. 13/1993 Sb., celní zákon (dále též „celní zákon“), když za pomoci dalších dvou osob dopravil přes hranici 600 ks mikroprocesorů, aniž je přihlásil při vstupu na naše území celním orgánům, ale při jejich objevení ihned deklaroval, že jde o zboží k dalšímu vývozu do Polska, nikoliv k realizaci na trhu v České republice. Celní orgán měl proto podle § 91 celního zákona přidělit zboží celně schválené určení v souladu s návrhem deklaranta. Protože se jednalo o zboží určené k průvozu přes území republiky, podle § 238 odst. 1 písm. a) celního zákona celní dluh vůbec nevznikl (protože ten může vzniknout až propuštěním do volného oběhu). Nepřidělením žádného statutu ve smyslu § 100 - 128 celního zákona zboží ani nemohlo být do volného oběhu propuštěno. Pokud nevznikl celní dluh, nemohlo zboží podle § 43 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty podléhat této dani, a žalobce nemohl být podle § 3 odst. 1 tohoto zákona ani jejím plátcem, neboť DPH je povinen platit ten, jemuž bylo zboží propuštěno do volného oběhu. Žalobce byl za porušení zákona soudem potrestán, ale nebylo mu možné vyměřit clo a daň. Pokud by podkladem pro vyměření podle § 239 odst. 1 písm. a), odst. 2 celního zákona bylo pouze splnění jedné z podmínek § 80, bylo by clo vyměřeno dvakrát, jednou za nezákonný dovoz, podruhé při propuštění zboží do volného oběhu podle § 128 celního zákona. Takový postup je i v praxi celních úřadů ojedinělý. Ostatní celní úřady - v souladu se stanoviskem Generálního ředitelství cel - vycházejí z toho, že smyslem a cílem ustanovení § 239 celního zákona je vybrání cla v případě, kdy zboží bylo převezeno bez vyměření cla a je užíváno či bylo spotřebováno na našem území, tedy v případě, kdy stát byl o clo zkrácen.

Konečně pak žalobce vytýká, že žalovaný opřel své rozhodnutí o zákon ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „daňový řád“), aniž vzal v úvahu, že podle § 320 celního zákona ve znění platném ke dni podání návrhu na přezkum (7. 4. 1997) měl postupovat podle správního řádu. Daňový řád bylo možno použít až po účinnosti novely celního zákona (zákonem č. 113/1997 Sb. s účinností od 1. 7. 1997), a ostatně ani nešlo o řízení podle § 320 písm. b) celního zákona, ale o případ podle písm. c) téhož ustanovení, kdy měl být i po účinnosti novely nadále aplikován správní řád.

Závěrem žalobce namítl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí, které bylo vydáno po zrušení předchozího rozhodnutí Vrchním soudem v Praze, uvedl stejné důvody jako v předchozím rozhodnutí a s výjimkou citace a odkazů na jednotlivá ustanovení

správného řádu a celního zákona nebylo uvedeno nic nového, co by odůvodňovalo zamítnutí odvolání. Nebylo tak vysvětleno ani nijak právně odůvodněno to podstatné, tj. z jakého důvodu nelze uznat podání dodatečného celního prohlášení zboží do jakéhokoliv režimu s důsledky, které s tím zákon spojuje, tj. co tomu brání, když to zákon výslovně nezakazuje, či z jakého důvodu nebylo uznáno žalobcovo prokázané tvrzení o tom, že zboží, které bylo předmětem řízení, bylo skutečně vyvezeno do ciziny.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě poukázal na skutečnost, že v daném případě nebylo vedeno celní řízení, které se podle § 100 celního zákona zahajuje podáním celního prohlášení. Žalobce však nepodal podle § 105 celního zákona celní prohlášení do režimu tranzitu; to by podle § 18 - 20 vyhlášky č. 92/1993 Sb. muselo být písemné. Celní dluh byl vyměřen z úřední povinnosti, žalobce nenavrl zboží do žádného režimu a celnímu úřadu nebylo známo, o jaký režim se má jednat. Žalobce v daném případě prokazatelně nesplnil povinnost uloženou § 80 celního zákona - přihlásit a předložit zboží při přestupu státní hranice celním orgánům. Žalobcem prezentovaný výklad celních předpisů, jež upravují přestup zboží přes státní hranice, přidělování celně schválených určení a otázku celního dluhu ve vztahu ke zboží dováženému do tuzemska je podle žalovaného čistě účelový a zcela opomíjí stěžejní ustanovení celního zákona. Ve zkoumaném případě celní dluh vznikl na základě porušení zákona (nesplnění povinnosti dle § 80 celního zákona - nezákonný dovoz), jak již bylo uvedeno, a to konkrétně v souladu s § 239 celního zákona. Zboží v okamžiku provádění celní kontroly na pohraničním úřadě se tedy zcela jistě nenacházelo v žádném celním režimu, i když podléhalo celnímu dohledu již od vstupu do tuzemska.

Rozhodnutí celního úřadu bylo vydáno v českém jazyce jako v jediném možném jazyce úředním, obsahovalo poučení o odvolání a žalobce této možnosti nevyužil. Skutečnost, že rozhodnutí celního úřadu nebylo datováno, neznamená podle žalovaného jeho neplatnost. Okamžik právní moci není sporný, protože je doloženo doručení.

Žalovaný dále poukázal na to, že žalobce se vlastním jednáním zbavil možnosti navrhnout propuštění zboží do režimu tranzitu, v němž by sice celní dluh nevznikl, ale musel by být ze zákona zajištěn.

Závěrem žalovaný projevil nesouhlas s tvrzením žalobce, že všechna rozhodnutí správních orgánů v dané věci rozhodujících trpí vážnými vadami a jsou v rozporu s platnými obecně závaznými právními předpisy a že z uvedeného důvodu byla proto věc zrušení původního rozhodnutí, tj. provostupňového rozhodnutí Celního úřadu Hatě o úhradě cla a daní usnesením Vrchního soud v Praze ze dne 13. 3. 1998, č. j. 6 A 76/97 - 12, postoupena k řízení před věcně příslušný Krajský soud v Brně. K postoupení věci uvedenému soudu došlo z důvodu věcné a místní nepřislusnosti, nic jiného v uvedeném usnesení uvedeno nebylo. Krajský soud v Brně pak usneseními ze dne 21. 4. 2000, č. j. 29 Ca 209/2000 - 15 a č. j. 29 Ca 143/98 - 44, řízení zastavil, takže rozhodnutí správních orgánů jsou pravomocná a nelze je již napadnout žádnými opravnými prostředky.

Žalovaný je toho názoru, že postup celních orgánů byl v souladu se zákonem, a proto navrhl zamítnutí žaloby.

V replice k tomuto vyjádření žalobce poukázal na skutečnost, že v žádném ustanovení celního zákona a ani v žádném jiném obecně závazném právním předpisu platného právního řádu České republiky není nikde výslovně upraveno, že se deklarant tím, že při vstupu na území České republiky ihned neprovede deklaraci zboží do odpovídajícího režimu,

čímž dojde k údajnému nezákonnému dovozu podle § 239 celního zákona, se tímto automaticky zbaví možnosti navrhnout propuštění tohoto zboží do režimu tranzitu. Tento výklad celního zákona je příliš extenzivní a tedy zavádějící, neboť omezuje práva deklaranta, tj. účastníka celního řízení víc, než je zákonem dovoleno, což je nepřípustné a v rozporu s příslušnými ustanoveními zákona i Ústavy ČR.

Ze správních spisů předložených žalovaným k žádosti soudu vyplynuly následující rozhodné skutečnosti:

Dne 22. 11. 1996 bylo zjištěno Celním úřadem Hatě, že žalobce a další dvě osoby při vstupu do České republiky nepřihlásili mikroprocesory Intel Pentium, které převáželi ukryté na těle ve speciálním pásu. Zboží přitom patřilo žalobci, který do protokolu o zjištění porušení právních předpisů ze dne 22. 11. 1996, č. j. TR 21 - 150/96, uvedl, že má rakouské občanství i pas, zboží koupil v Rakousku pro čtyři Poláky, kterým je měl za odměnu předat před polskými hranicemi. Rozhodnutím o úhradě cla a daní č. j. ND 004/96 vyměřil Celní úřad Hatě podle § 239 celního zákona a podle § 43 zákona o DPH celní dluh ve výši 650 442 Kč. V odůvodnění je popsán skutek a konstatováno porušení § 80 celního zákona jako důvod vzniku celního dluhu. Rozhodnutí není datováno, převzato bylo dne 29. 11. 1996; tohoto dne je datován také celní výměr na uvedenou částku. Právní moc je na rozhodnutí vyznačena dnem 17. 12. 1996. Podle úředního záznamu celního inspektora z Hatí se dne 25. 11. 1996 dostavil žalobce s tím, že je ochoten zaplatit celní dluh; o úhradě celního dluhu v plné výši bylo vystaveno potvrzení dne 29. 11. 1996.

Ve správním spise je dále založen pravomocný trestní příkaz Okresního soudu Znojmo sp. zn. 2 T 719/96 ze dne 3. 1. 1997, jímž byl žalobce odsouzen pro trestný čin porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákona za jednání ze dne 22. 11. 1996; dále pak trestní příkaz téhož soudu zn. 2 T 148/97 ze dne 21. 3. 1997, odsuzující žalobce pro trestné činy podle § 124 odst. 1 a § 148 odst. 1 trestního zákona za obdobné jednání ze dne 14. 2. 1997 (jehož se dopustil společně s J. Z. nepřihlášením mikroprocesorů v celkové hodnotě 883 675 Kč k celní kontrole); soud si ověřil, že v této věci byl později (21. 7. 1997) vydán rozsudek, který po zamítnutí odvolání nabyt také právní moci 20. 5. 1998. V tomto dalším případě byl mimo podmíněný trest odnětí svobody uložen také trest propadnutí převážených mikroprocesorů.

Dne 7. 4. 1997 podal žalobce podnět k přezkoumání rozhodnutí Celního úřadu Hatě v mimoodvolacím řízení. Důvodem bylo procesní pochybení spočívající v nerespektování práv účastníka řízení, s nímž bylo jednáno bez tlumočnicka, nedostatek náležitostí rozhodnutí a především skutečnost, že celní dluh vůbec nevznikl, když šlo o zboží určené k vývozu do Polska.

Oblastní celní úřad Znojmo (bez toho, že by účastníku řízení oznámil zahájení řízení o přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení - § 18 správní řád) vydal dne 20. 6. 1997 rozhodnutí č. j. 821/101 - 187/97, kterým podle § 65 odst. 2 správního řádu změnil rozhodnutí Celního úřadu Hatě č. j. ND 004/96 tak, že ve výrokové části nahradil nadpis „Rozhodnutí o úhradě cla a daně“ nadpisem „Rozhodnutí o vyměření cla a daně z přidané hodnoty“ a větu „Celkem k úhradě: 650 442 Kč“ nahradil větou „Celkem vyměřeno: 650 442 Kč“ a dále zrušil větu „Po uhrazení stanovené částky na náš účet Vám toto Rozhodnutí slouží jako doklad o zániku celního dluhu“. Výrok posléze deklaruje, že celní výměr ze dne 29. 11. 1996 zůstává beze změn.

Důvody poukazují k tomu, že bylo třeba změnit formulace, které nebyly v souladu se zákonem. K vlastním námitkám podnětu uvádí odůvodnění, že chybějící datum nebylo porušením zákona, který v § 104 odst. 1 písm. c) celního zákona stanoví náležitosti rozhodnutí vydaného v celním řízení. Takové řízení se zahajuje podle § 100 podáním celního prohlášení. To podáno nebylo, takže vydané rozhodnutí nebylo rozhodnutím v celním řízení, ale rozhodnutím vydaným z moci úřední. Náležitosti v tomto případě vyplývají z § 47 správního řádu a chybějící datum nebylo vadou způsobující neúčinnost rozhodnutí. Navíc byl datován platební výměr a stejným datem potvrdil žalobce převzetí původního rozhodnutí. Námitku, že řízení bylo vedeno v češtině, oblastní celní úřad odmítl s tím, že nebylo uvedeno, jaký měl být porušen předpis; správní orgán tu sám porušení zákona neshledal, když rozhodnutí se vždy vydává v českém jazyce. Skutečnost, že po objevení bylo zboží deklarováno do režimu tranzitu, nemá vliv na vyměření celního dluhu, který vznikl podle § 239 celního zákona. V důsledku porušení § 80 celního zákona celní orgán ani nemohl postupovat podle § 91. Námitku porušení § 100 a 128 celního zákona shledal správní orgán nesrozumitelnou. Dnem vzniku celního dluhu vzniká i povinnost zaplatit DPH. Vyměření z důvodů nezákonného dovozu fakticky vylučuje opětovné vyměření celního dluhu při propuštění zboží do volného oběhu, což se ovšem daného případu netýká. Rozhodnutí je ukončeno konstatováním, že vzhledem k tomu, že rozhodnutí č. j. ND 004/96 bylo vydáno v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, nebyl důvod ke změně platebního výměru, vůči němuž nebyly podány žádné konkrétní námitky.

V odvolání proti tomuto rozhodnutí byly vzneseny námitky nedostatku formálních náležitostí rozhodnutí Celního úřadu Hatě a z toho plynoucí nevykonatelnosti, porušení Ústavy a čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod jednáním s cizincem bez tlumočnicka, nepoučením v rodném jazyce o právech v řízení a o opravném prostředku, vynucení zaplacení pod hrozbou trestního řízení a nedůvodným vyměření cla.

Žalovaný jako odvolací orgán vyzval odvolatele podle § 48 odst. 5 daňového řádu k doplnění odvolání a doložení, jak bylo s předmětným zbožím po jeho vrácení naloženo; připojil poučení, že nebude-li výzvě vyhověno, bude řízení zastaveno. Žalobce sdělil, že zboží 29. 11. 1996 vyvezl do Polska, což doložil notářsky ověřeným prohlášením dvou osob, které s ním cestovaly (o tom, že zboží bylo za jejich přítomnosti převezeno do Polska, celníci krabici s procesory nevěnovali pozornost; v Polsku bylo zboží předáno J. Z.). Poukázal přitom na to, že jiný doklad nemá právě vinou celního úřadu, který mu po deklaraci zboží jako tranzitního nevydal tranzitní celní prohlášení, které by mohl předložit k potvrzení vývozu celnímu úřadu při výstupu.

K tomu celní úřad žalovanému sdělil, že zboží bylo zadrženo a dne 25. 11. 1997 předáno okresnímu úřadu vyšetřování, vyšetřovatel i státní zástupce souhlasili s vydáním zboží po zaplacení cla a 29. 11. 1997 po zaplacení žalobci policie zboží vrátila. K tomu je založen protokol o předání zajištěného zboží Celním úřadem Hatě policii ze dne 25. 11. 1996, úřední záznam z téhož dne a potvrzení o zaplacení dluhu ze dne 29. 11. 1996.

Poté žalovaný dne 25. 9. 1997 vydal rozhodnutí, jímž podle § 50 odst. 6 daňového řádu odvolání zamítl. Rozhodnutí odůvodnil tím, že bylo doplněno řízení o zjištění, jak bylo se zbožím naloženo. Při vyměření cla v tomto případě šlo o důvod zákonný. Interní výklad Ministerstva financí, předestřený advokátkou, byl vyložen zužujícím a účelovým způsobem, protože v daném případě nebylo zboží do režimu tranzitu propuštěno. Nepodání opravného prostředku proti rozhodnutí Celního úřadu Hatě svědčí o ochotě zaplatit celní dluh, stejně jako skutečnost, že se žalobce k zaplacení sám dostavil. Čestné prohlášení o vývozu není

důvodem pro změnu rozhodnutí Celního úřadu Hatě, ani rozhodnutí Oblastního celního úřadu Znojmo.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 7. 11. 1997 žalobu u Vrchního soudu v Praze podle části páté hlavy druhé o. s. ř., v níž uvedl stejné námitky jako v nynější žalobě.

O žalobě rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 8. 1999, č. j. 6 A 76/97 - 38, tak, že rozhodnutí Ministerstva financí (Generálního ředitelství cel) ze dne 25. 9. 1997, č. j. 2980 - 10 - 2746/97, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Důvodem ke zrušení byla skutečnost, že správní orgán měl rozhodovat v režimu správního řádu, nikoliv podle zákona o správě daní a poplatků. Soud vyšel z toho, že správní řád nebyl nejen formálně, ale zejména fakticky naplněn, protože námitkami žalobce se odvolací orgán převážně nezabýval a svůj závěr o zákonném vyměření cla blíže nezdůvodnil, když zákonnost rozhodnutí nelze dovozovat ze souhlasu účastníka se zaplacením.

Ministerstvo financí znovu ve věci rozhodlo napadeným rozhodnutím, jímž odvolání do rozhodnutí Oblastního celního úřadu Znojmo č. j. 821/101 - 187/97 podle § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. zamítlo. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný citoval příslušná ustanovení zákona č. 13/1993 Sb., z nichž při vydání svého rozhodnutí vycházel. V této souvislosti zejména uvedl, že celním prohlášením je úkon učiněný ve formě stanovené celními předpisy, kterým deklarant navrhuje režim, do něhož má být zboží propuštěno, přičemž propuštěním zboží je úkon, kterým celní orgány dovolují individuálně určené osobě nakládat se zbožím podle podmínek režimu, do kterého je zboží navrženo. Dále bylo zdůrazněno, že nestanovuje-li celní zákon nebo mezinárodní smlouva jinak, jsou osoby dopravující zboží přes státní hranice povinny přihlásit toto zboží a předložit ho spolu s doklady, které se k němu vztahují nejbližšímu pohraničnímu celnímu úřadu; ten, kdo zboží do tuzemska dopravil, je povinen předložit zboží k provedení celního řízení. Účelem celního řízení je pak rozhodnout o propuštění zboží do navrženého režimu. Celní předpisy poruší mj. ten, kdo nezákonně doveze nebo vyveze zboží a v takovýchto případech vzniká celní dluh s tím, že celní dluh vznikne v okamžiku nezákonného dovozu zboží do tuzemska a dlužníkem je mj. osoba, která toto zboží nezákonně dovezla.

Žalovaný pak dále uvedl, že v daném případě celní řízení zahájeno nebylo, protože osoba dovážející zboží nepodala v souladu s celními předpisy celní prohlášení, kterým se navrhuje propuštění zboží do příslušného režimu. O nezákonném dovozu a porušení výše citovaných ustanovení svědčí podle žalovaného skutečnost, že zboží bylo nalezeno při osobní prohlídce ukryté na těle dovážejícího ve speciálně ušitém pásu kolem břicha. I po dalším přezkoumání napadeného správního rozhodnutí v rámci odvolacího řízení dospěl žalovaný k závěru, že všechny okolnosti případu nasvědčují zákonnému vyměření celního dluhu v souladu s § 239 celního zákona. S tvrzením, že se jednalo o zboží v režimu tranzitu, které je od cla osvobozeno, souhlasit nelze, protože celní řízení, kterým se navrhuje propuštění do tohoto režimu, zahájeno nebylo. S ohledem na skutečnost, jakým způsobem byly při dovozu zboží předpisy porušeny, byl podle názoru žalovaného celní dluh vyměřen zcela v souladu s celními předpisy. Rozhodnutí o vyměření cla bylo vydáno v českém jazyce, který je úředním jazykem a žalobce ani ve lhůtě 15 dnů nevyužil svého práva na podání řádného opravného prostředku. Z trestního příkazu vydaného Okresním soudem ve Znojmě pod sp. zn. 2 T 719/96 a 2 T 148/97, rovněž v českém jazyce, vyplývá, že nedovoleného dovozu zboží se žalobce dopustil opakovaně. Rovněž z výpovědí učiněných u soudu je zřejmé, že k ukrácení práv žalobce nedošlo z nedorozumění v důsledku nepochopení věci.

V daném případě jde o věc, která na Nejvyšší správní soud přešla podle § 132 zákona č. 150/2002 Sb., o soudním řádu správním (dále též „s. ř. s.“), z Vrchního soudu v Praze. Nejvyšší správní soud ve věcech neskončených vrchními soudy dokončí řízení zahájená před těmito soudy. Podle § 130 s. ř. s. se neskončená řízení dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé s. ř. s., přičemž účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení tohoto zákona.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. S ohledem na souhlas žalobce s projednáním věci bez jednání a s přihlédnutím k nevyjádření nesouhlasu s takovýmto postupem žalovaným, soud rozhodl o věci samé bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). O žalobních námitkách uvážil soud takto:

Podle § 47 odst. 5 správního řádu se v písemném vyhotovení rozhodnutí uvede též orgán, který rozhodnutí vydal, datum vydání rozhodnutí, jméno a příjmení účastníka řízení. Rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Zvláštní právní předpisy mohou stanovit další náležitosti rozhodnutí.

Chybí-li v rozhodnutí některá v tomto odstavci požadovaná náležitost, je třeba vždy posoudit, zda tento nedostatek může způsobit nicotnost nebo neúčinnost správního rozhodnutí. Bude tomu tak pouze tehdy, půjde-li o vadu zásadní nikoliv menšího rozsahu.

Námitka žalobce, že rozhodnutí Celního úřadu Hatě o úhradě cla a daní žalobcem, vydané pod č. j. ND 004/96, není datováno, je důvodná, ale za situace, kdy je doloženo, že žalobce toto rozhodnutí převzal dne 29. 11. 1996 (téhož dne pak byl vydán celní výměr na částku uvedenou v rozhodnutí o úhradě cla a daní) a lze tak dovodit, kdy uvedené rozhodnutí nabylo právní moci, nelze podle názoru soudu vyjít z toho, že chybějící datum na rozhodnutí by mohlo způsobit nicotnost nebo neúčinnost správního rozhodnutí.

K námitce žalobce, že je cizinec a ve správním řízení nebylo dodrženo jeho právo na tlumočnicka, nutno především uvést, že správní řád nemá ustanovení (na rozdíl od občanského soudního řádu), podle něhož by účastník správního řízení měl právo jednat před správním orgánem ve své mateřštině a pokud jeho mateřštinou je jiný než český jazyk, měl by mu být ustanoven tlumočnick. Z obsahu správního spisu přitom nevyplývá, že by žalobce měl problémy při komunikaci s celními orgány a že by požadoval tlumočnicka. Podle záznamu celního inspektora F. z 25. 11. 1996 byl to žalobce, který se dostavil na Celní úřad Hatě s tím, že je ochoten zaplatit celní dluh, který vznikl nezákonným dovozem dílů počítačů. Celní inspektor věc konzultoval s vyšetřovatelem JUDr. K. a státním zástupcem Zemkem a oba se vyjádřili, že zboží je možné vydat po zaplacení dlužné částky státu, protože soudu nebude navrhováno propadnutí ani zabránění věci. Z toho je zřejmé, že to byl žalobce, kdo se iniciativně snažil uhradit celní dluh, aby mu pak bylo vydáno zabavené zboží. Byl to tedy žalobce, kdo z uvedeného důvodu usiloval o uhrazení celního dluhu; jeho tvrzení, že k zaplacení vyměřené částky došlo pod tlakem a pod hrozbou trestního postihu, nemá podklad ve spisovém materiálu. Tvrzení žalobce přitom nutno brát s rezervou, protože např. dne 23. 11. 1996 při výslechu na Okresním úřadu vyšetřování ve Znojme mj. uvedl, že uznává, že udělal hloupost (v souvislosti s nepřihlášením mikroprocesorů k celnímu řízení) a dále uvedl, že se to nebude opakovat, přitom za necelé tři měsíce se úplně stejným způsobem pokusil mikroprocesory znovu propašovat, za což byl trestně odsouzen

a byl mu uložen trest propadnutí věci. Lze uzavřít, že žalobce sám měl zájem na uhrazení vzniklého celního dluhu a jeho tvrzení, že bez tlumočnicka nemohl využít práva k podání opravného prostředku, neboť s tímto právem nebyl ve svém rodném jazyce seznámen, vyznívá zcela účelově. V této souvislosti žalovaný správně poukázal na to, že ani v druhém trestním řízení nebyl žalobci trestní rozsudek soudem přeložen do žalobcovy mateřštiny, přesto žalobce podal proti němu odvolání. Soud proto má za to, že správní orgán v daném případě nepochybil, když s ohledem na okolnosti případu nepovažoval za nutné jednat s žalobcem prostřednictvím tlumočnicka, zvláště když žalobce ani netvrdí a z obsahu správního spisu nevyplývá, že by žalobce prohlásil, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání (čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod).

Ze správního spisu vyplývá, že žalobce při přechodu státní hranice z Rakouska do České republiky dne 22. 11. 1996 na hraničním přechodu Hatě nepodal celní prohlášení, kterým se navrhuje propuštění zboží do příslušného režimu (§ 100 celního zákona), přestože sám a prostřednictvím dalších dvou osob přepravoval přes státní hranici zboží (mikroprocesory) v hodnotě 2 609 283 Kč. Ještě před osobní prohlídkou na Celním úřadu Hatě žalobce prohlašoval, že žádné zboží u sebe nemá a teprve po té, kdy u něho a dalších dvou jeho společníků bylo objeveno větší množství mikroprocesorů, uvedl, že jde o zboží, které měl dopravit do České republiky, kde jej u hranic s Polskem měly převzít další osoby, přičemž zboží mělo být dopraveno do Polska. Jde tedy o typický případ pašování zboží, kdy zboží je vědomě ukrýváno a nepřihlášeno celnímu úřadu. Zde je namístě uvést, že představa žalobce, že pašerák po odhalení pašovaného zboží bude pracovníkům celního úřadu tvrdit, že zboží pouze provází do jiného státu, čímž mu nevznikne celní dluh, je poněkud zvláštní. Jednání žalobce bylo posouzeno jako trestný čin a pokud by vzniklý celní dluh neuhradil, zřejmě by v trestním řízení došlo k uložení trestu propadnutí převážených mikroprocesorů, jak byl tento trest uložen v druhém zjištěném případě pašování mikroprocesorů žalobcem. Žalobce přitom sám uvedl, že měl pašované mikroprocesory předat v České republice dalším osobám, takže v jeho případě se o tranzit ani jednat nemohlo, a to ani při splnění podmínek pro režim tranzitu podle § 139 a násl. celního zákona; přitom je evidentní, že u pašovaného zboží se režimu tranzitu nelze vůbec dovolávat (jak měl žalobce postupovat, pokud by chtěl uplatnit režim tranzitu, vysvětlil již dostatečným způsobem žalovaný). Žalobci vznikl celní dluh při dovozu nezákonným dovozem zboží podléhajícího dovoznímu clo do tuzemska (§ 239 odst. 1 písm. a/ celního zákona), celní úřad proto postupoval správně, když žalobci vyměřil clo a daň z přidané hodnoty ve smyslu § 43 zákona ČNR č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Vzniklý celní dluh by zanikl propadnutím zboží ve prospěch státu (§ 283 písm. d/ celního zákona), k němuž by v trestním řízení nepochybně došlo, pokud by se žalobce nerozhodl celní dluh uhradit.

Po zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného soudem žalovaný postupoval správně, když věc posoudil v režimu správního řádu, a protože námitky žalobce nebyly shledány důvodnými, byla žaloba Nejvyšším správním soudem zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl proti žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., protože však podle obsahu spisu tuto náhradu nepožadoval, nebyla mu náhrada nákladů řízení přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2004

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu